Zároveň prišlo pokračovanie. V jednej z krajín, ktorá kolonizovala africký kontinent a v jej vládnej inštitúcii – britskom parlamente – zazneli nahnevané otázky. „Liberáli, humanitárne založení [členovia] a reformisti sa zastali obetí" (ibid.). Soyinka v texte nevyzýva priamo k procesu dekolonizácie, zdôrazňuje však význam historického povedomia a úlohy umenia a kritického intelektuálneho spracovania koloniálnej minulosti ako možnosti, ktorá formuje kroky a rozhodnutia týchto krajín a zviditeľňuje komplexnosť postkoloniálnej hybridnej identity.

Prostredie, v ktorom Soyinka vyrastal, položilo základy jeho hybridnej identity. Narodil sa v dedinke Abeokuta na brehu rieky Ogun v západnej Nigérii, 13. júla 1934, v oblasti, ktorú obýva komunita Jorubov, známa bohatou mytológiou, melodickým jazykom a prepracovaným systémom božstiev, ktoré národ uctieval po stáročia. Jeho matka bola konvertovaná kresťanka a otec agnostik, ktorý riadil školu zriadenú britským impériom. K tomu zároveň prispievali kmeňoví starší, tzv. *ogboni,* ktorí ho vzdelávali v jorubskej kozmológii. Počas štúdia na univerzite v Ibadane študoval drámu a grécku a jorubskú mytológiu. V štúdiu pokračoval vo Veľkej Británii, na University of Leeds, čo mu umožnilo hlbšie poznanie európskej tradície divadla. Vo Veľkej Británii strávil neprerušene asi 6 rokov a v rokoch 1958 – 1959 pôsobil aj ako dramaturg londýnskeho divadla The Royal Court Theatre.

Soyinkovo dielo imaginatívne syntetizuje a apropriuje tradičné africké divadelné postupy, mytologický systém a historickú situáciu, ale zároveň nadväzuje na celú tradíciu západnej literatúry – počnúc veľkými starogréckymi dramatikmi, cez Williama Shakespeara, írskeho dramatika Johna M. Syngea, Samuela Becketta či Bertolta Brechta.

Dve významné hry, ktoré tento zväzok obsahuje – *Tanec lesných duchov* (A Dance of the Forests, 1963) a *Smrť a kráľovský jazdec* (Death and the King's Horseman, 1975), sú jedinečným príkladom Soyinkovho skúmania stretu tradičných afrických hodnôt a vplyvu západnej kultúry. Tematicky sú komentárom a kritikou sveta politickej tyranie a zneužívania moci, alebo zviditeľnením nepochopenia úlohy smrti v ľudskom živote a podceňovania tradičných afrických rituálov predstaviteľmi západnej moci (*Smrť a kráľovský jazdec*), či ako v *Tanci lesných duchov* tematizujú otázku ľudskej identity a príslušnosti ku komunite prostredníctvom rituálu.

Wole Soyinka
– dramatik, básnik, prozaik a esejista

Wole Soyinka, laureát Nobelovej ceny za literatúru v roku 1986, počas svojej kariéry vydal vyše štyridsať diel a je stále aktívny vo viacerých medzinárodných umeleckých a ľudskoprávnych organizáciách. Soyinka je pôvodom Joruba – narodil sa a vyrastal v Nigérii. Vzdelanie získal v Nigérii a vo Veľkej Británii a počas svojho života pôsobil na mnohých univerzitách po celom svete. Je emeritným profesorom literárnej komparatistiky na Obafemi Awolowo University v Nigérii, čestným celoživotným profesorom Churchill College – University of Cambridge vo Veľkej Británii a profesorom The Hutchins Center for African and African American Research – Harvard University v USA. V súčasnosti pôsobí tiež ako profesor spoločenských a humanitných vied na New York University Abu Dhabi.

Wole Soyinka je predovšetkým dramatik, no jeho dielo zahŕňa množstvo literárnych žánrov – od poézie cez drámu a prózu až po eseje. Vo svojich dielach sa zameriava najmä na skúmanie ľudského stavu v dichotómii moci a slobody. Jeho dvojzväzková zbierka esejí, ktorá vyšla v marci 2023 pod názvom *Of Power And Freedom* (O moci a slobode), zahŕňa takmer polstoročie reflexií práve na túto, ale aj iné témy, ktoré presahujú rôzne kultúry, politiky a dejiny.

Soyinka sa nedávno vrátil na scénu prozaického žánru textom *Chronicles From The Land Of The Happiest People On Earth* (Kroniky z krajiny najšťastnejších ľudí na Zemi), ktorý bol zaradený do stovky najvýraznejších próz roku 2021 a bol preložený do viacerých jazykov.

Prvé dejstvo

Prázdna čistina uprostred lesa. Zrazu sa začne akoby dvíhať zem a cez hlinu vystrčí hlavu Mŕtva žena. Neďaleko od nej sa spod zeme objaví hlava Mŕtveho muža. Obaja pomaly vyjdú na povrch. Muž je zavalitý a nafúknutý, na sebe má zastaraný, teraz už plesnivý, odev bojovníka. Žena je tehotná. Keď vstanú, akoby načúvali, jeden druhého však, zdá sa, nevidia. Krátko na to príde na scénu Adenebi a prejde popri Mŕtvom mužovi.

Mŕtvy muž Ujmete sa môjho prípadu, pane? (*Adenebi sa na neho vyľakane zahľadí a odbehne preč.*)

Mŕtvy muž (*pokrúti hlavou*) Myslel som, že nás očakávajú. (*Obaja sa pokúšajú z okolia zistiť, kde sú.*)

Mŕtva žena Sme tu správne.

Mŕtvy muž ... ibaže by som sa vyhrabal priskoro. Cesta je dlhá a prejde na nej toľko času.

Mŕtva žena Nik ma nevíta, ale viem, že som tu správne.

Vojde Obaneji a prejde popri žene.

Mŕtva žena Ujmete sa môjho prípadu?

Obaneji sa zastaví a zamyslene si ich prezrie. Mŕtvy muž k nemu, pozorne načúvajúc, rýchlo podíde. Obaneji odíde preč, no neprestáva na nich hľadieť.

Mŕtva žena Nádejala som sa, že by mohol. Dlho nad tým premýšľal.

Demoke vojde vo veľkom zhone.

Mŕtva žena Ujmete sa môjho prípadu?